

postmottak@kud.dep.no

Deres ref
10/4772

Vår ref
12-019

Dato
13.11.2012

”En kunnskapsbasert kulturpolitikk” – Høringsuttalelse

1. Innledning

Norsk Presseforbund (NP) er fellesorganet for alle norske medier i etiske og redaksjonelt faglige spørsmål. Norsk Redaktørforening (NR) organiserer rundt 750 norske redaktører fra alle typer medier. Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere og frilansere som har journalistikk som hovedyrke, og har i underkant av 10 000 medlemmer. Alle foreningene har blant annet som formål å verne om ytringsfrihet og informasjonsfrihet. Vi vil med dette komme med en felles høringsuttalelse til rapporten.

2. Utgangspunkt

Norsk Journalistlag, Norsk Redaktørforening og Norsk Presseforbund har i utgangspunktet ingen motforestillinger mot forslaget om å opprette et eget forskningscenter tilknyttet universitetsmiljøene. Temaene som er oppramset på s. 10 i notatet, er relevante og viktige. Det er viktig at forskningen også gjenspeiler medieutviklingen.

Som det påpekes flere steder i rapporten, er imidlertid viktige felter innen medieforskningen allerede i dag godt dekket av de eksisterende forskningsmiljøene, primært knyttet til universitetene. Produksjonen av *anvendt* medieforskning er omfattende, delvis finansiert gjennom Rådet for anvendt medieforskning (RAM).

Det utvalget bak rapporten åpenbart ønsker seg i tillegg til dette, er å styrke den delen av forskningen som skal gi grunnlag for utforming av *mediepolitikk*. Under punkt 4.3.3 – side 25 – heter det, i forlengelsen av beskrivelsen av de eksisterende forskningsmiljøene:

”De fleste av disse miljøene har imidlertid hatt begrenset kapasitet til å ta på seg oppdragsforskning knyttet til politikkutforming og evaluering.”

Og videre under punkt 5.2.4 – side 36, under beskrivelsen av et mulig forskningscenter:

”Departementet vil her ha muligheten til å definere de satsningsområdene man vil prioritere både politisk og forskningsmessig, samtidig som man får den nødvendige distansen som sikrer forskningens uavhengighet.”

Vi konstaterer at det behovet et slikt forskningssenter primært skal dekke, er et mediepolitisk behov, og ikke et operativt behov for utvikling av journalistikken og journalistisk kvalitet. Det har vi for så vidt ingenting imot, men vil understreke dette som en premiss for de forbehold vi fremhever i punkt 3.

3. Finansiering

Organisasjonene vil understreke at vår støtte forutsetter at et forskningssenter kommer **i tillegg til** og ikke i stedet for tilskudd til etterutdanning i mediebransjen som fordeles av Medietilsynet og som i dag går til hhv. Institutt for Journalistikk (IJ), Mediebedriftenes Landsforbund (MBL) og Landslaget for Lokalaviser (LLA).

Vi viser her til følgende i høringsnotatet:

Punkt 4.3.3 s. 25: *”Etterutdanning: Kulturdepartementet finansierer tilskudd til etterutdanning i mediebransjen. Støtten fordeles av Medietilsynet, og går i dag til Institutt for Journalistikk (IJ), Mediebedriftenes Landsforbund (MBL) og Landslaget for Lokalaviser (LLA). I statsbudsjettet for 2012 heter det at denne posten skal opp til vurdering (jf. Kap. 335 post 73).”*

Dette punktet må sees i sammenheng med følgende formulering i forslaget til Kulturdepartementets budsjett for 2013, programkategori 08.30 – siste avsnitt i fortalen til kap 334-339:

”Tilskuddet til Institutt for Journalistikk (IJ) vil bli trappet ned. En samling av forskningsinnsatsen på området til et nytt medieforskningssenter tilsier at tilskuddet til IJs forskningsavdeling avvikles. Mange grunner tilsier at IJs etterutdanningstilbud ikke lenger bør finansieres over statsbudsjettet. [...] Tilskuddet vil bli noe redusert i 2013, og ytterligere nedtrapping framover vil bli vurdert.”

Sett i sammenheng kan det virke som om utvalget – og departementet – ser for seg at reduksjon i *forskningsmidlene* til IJ skal bidra til finansieringen av et nytt forskningssenter. Det må bero på en misforståelse. IJ har de siste årene bare drevet en helt begrenset forskningsinnsats. Fra og med høsten 2012 er IJs ”forskningsavdeling” avviklet.

Statsstøtten til IJ (i år ca 8 millioner kroner, rundt en tredel av IJs samlede budsjett) går dermed ikke til finansiering av forskning, men til etter- og videreutdanning av operative journalister og redaktører, slik at de rustes til å øke sin faglige kompetanse og dermed kvaliteten i journalistikken. Det er et behov som et forskningssenter ikke kan dekke.

Det er dessuten viktig å være oppmerksom på at statsstøtten kun benyttes til de såkalte IJ-kursene, det vil si kurs som avvikles i Fredrikstad, og som primært søkes av journalister fra mindre redaksjoner og frilansere. De såkalte bedriftskursene – som i stor grad benyttes av større redaksjoner og mediehus – er selvfinansierende.

Det er riktig når det i statsbudsjettet påpekes at utdanningstilbud- og nivå blant journalister og redaktører er høyere enn da tilskuddet ble etablert. Samtidig er kravene til etterutdanning minst like store som følge av de enorme endringer i samfunnet som bransjen skal dekke. Sistnevnte ble av Mediestøtteutvalget fremhevet som et argument for å styrke støtten til etterutdanning, se punkt 7.4: *”I en mediebransje der publiseringsplattformer, arbeidsmetoder, sjangre og brukernes involvering i journalistikken er i rask endring, er behovet stort for å stimulere til kvalitet i mediene.”*

Som nevnt tidligere er det primært de mindre redaksjonene og frilansere som benytter seg av mediestøtten, mens større redaksjoner finansierer dette selv. Å kutte støtten vil derfor primært ramme lokaljournalistikken. I et demokratisk perspektiv er det svært uheldig hvis det i framtiden bare er de store reaksjonene som har mulighet til å drive etter- og videreutdanning. Dermed taler sterke samfunnsmessige hensyn for en bevaring av støtten.

I denne forbindelse er det også naturlig å minne om at et enstemmig Mediestøtteutvalg foreslo at støtten til både forskning og etterutdanning økes i NOU 2010:14, se blant annet pkt 1.2.6.

Til sist må det nevnes av økonomien på IJ allerede er usikker som følge av en strammere økonomi i mediebedriftene, og fordi kopivederlaget som NJ bruker i sin støtte til IJ, er under press. Vi vil derfor på det sterkeste advare mot at man innfører kutt som gjør at situasjonen på IJ blir enda mer usikker.

Vi forutsetter videre at et forskningssenter ikke går på bekostning av den direkte støtten til journalister som Kulturdepartementet finansierer gjennom RAM. Vi viser til følgende i høringsnotatet:

Punkt 4.3.3. s. 25: "Anvendt medieforskning: Kulturdepartementet finansierer medieforskning gjennom RAM. Støtten fordeles av Medietilsynet til forskere, journalister, studenter og andre med tilknytning til mediene iht. overordnede mål og prioriteringer fra departementet. Siden 2001 har rammen vært uforandret på om lag 2,9 mill. kroner årlig. I statsbudsjettet for 2012 heter det at denne posten skal opp til vurdering (jf. Kap. 335 post 73)."

Det er viktig å bevare den muligheten til å gi direkte støtte til journalister, redaktører og andre som vil drive medieforskning uavhengig av om de er tilknyttet et institutt. Som journalist har man en annen bakgrunn og innfallsvinkel som er et viktig og nødvendig supplement til den ordinære forskningen.

Vi viser til oversikten over tildelinger fra Rådet for anvendt medieforskning i 2012, som inneholder så vidt forskjellige prosjekter som eksempelvis "Mediedekningen av terroren 22. juli 2011", "En resepsjonsanalyse av tenåringsgutters lesing av bilblad", "Filmprodusenten og det litterære feltet", "Norsk økonomijournalistikk i krisetider", "Servicejournalistikken i NRK", "Menighetsbladet – en overlevning eller en mulighet", "Verdier og virkelighetsforståelse hos barn og ungdom i spilling av dataspill" og "App power – innovasjon i nye rammer".

Imidlertid - som utvalget selv poengterer flere ganger i rapporten – er mediefeltet i dag "inne i en kraftig omstilling" med "raske endringer". Like viktig som en "løpende forskningsinnsats over tid", er et skikkelig tilbud om faglig utvikling, videre- og etterutdanning, slik IJ og andre støtteordninger tilbyr i dag.

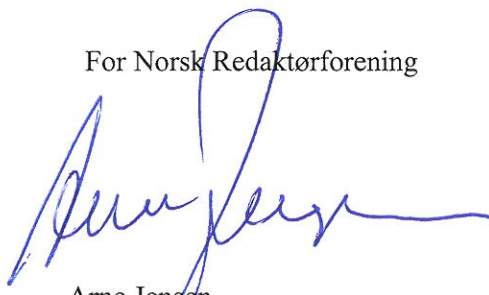
Med hilsen

For Norsk Journalistlag

Trond Idås
Rådgiver

For Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
ass. generalsekretær

For Norsk Presseforbund

Kristine Foss
juridisk rådgiver